

Haldis Hjort - 1940-2018

PUBLISERT 1. februar 2019

Haldis Hjort døde 15. desember 2018, etter en lengre sykdomsperiode. Haldis var en idealist, med en tro på at kunnskap nytter for å skape endring. Hennes siste ansettelse var som seniorforsker i Forskningsstiftelsen SINTEF, Helsetjenesteforskning fra 2004, til hun gikk av som pensjonist i 2012.

Doktorarbeidet fra 2003 ble publisert som bok. I omtalen av boka skriver professor Geir Høstmark Nielsen blant annet: «På et fagområde hvor det kontinuerlig spilles inn tilsynelatende nye og løfterike idéer og arbeidsmåter, vil Hjorts idéhistoriske analyser kunne bidra til nøkternhet og nødvendig kritisk refleksjon over psykoterapiens grunnlag.»

Hennes første forskningsprosjekt i SINTEF var en undersøkelse om behandling i akuttavdelinger i psykisk helsevern. Ved omfattende kvalitative intervjuer med behandlerne i tre akuttavdelinger og innsiktsfulle analyser og refleksjoner bidro hun med ny og viktig kunnskap om forhold under ulike faser av akuttopphold. I forordet til rapporten stod det: «I arbeidet med rapporten har seniorforsker Haldis Hjort brukt både sin kompetanse innen kvalitativ forskning og skriving, og sine erfaringer som kliniker i akuttavdelinger og i andre deler av psykisk helsevern. Rapporten ville ikke ha blitt den samme uten hennes innsikt og innlevelse i de situasjoner hun formidler kunnskap om.»

I 2007 og 2008 kom rapportene fra evaluering av lavterskel helsetiltak for rusmiddelavhengige, der Haldis jobbet tett sammen med Marian Ådnanes, Silje Kaspersen og Solveig Osborg Ose. Dette var et omfattende prosjekt der 400 brukere av kommunale lavterskeltilbud ble intervjuet på to tidspunkt og 691 svarte på en surveyundersøkelse. Her kom særlig Haldis' tidligere erfaringer fra arbeid med rusbrukere til stor nytte. Igjen var hennes fokus på det å lytte til brukerne.

I 2008 kom rapporten fra prosjektet Polikliniske pasienter i psykisk helsevern for voksne, der Haldis var medarbeider. Resultatene fra denne undersøkelsen førte til en debatt i Tidsskrift for Norsk psykologforening, som kanskje ikke ble den «gode og vennlige debatt» som Haldis etterlyste. Hun viste uredd til funn fra undersøkelsen som viste at polikliniske pasienter med god utdannelse og inntekt hadde størst sjanse til å få et behandlingstilbud hos de private avtalespesialistene. Under titler som «Hvem tjener

vi, og hvem tjener vi på?» «Å la sin forskning påvirke sin kliniske praksis» og «Avtalespesialister og sosial rettferd» spurte hun om hva slags profesjon avtalespesialistene ville være, for funnet gjorde at hun som avtalespesialist og med ønske om å ha en sosial grunnholdning ble ganske bestyrret. Inderlig opptatt av enkeltmennesket var hun også opptatt av sosial rettferdighet. Hun møtte motbør og kritikk for innleggene fra kolleger, men sto like rak. Hun insisterte på at empirien var overbevisende, og hun unngikk å bli aggressiv i sine tilsvær.

Haldis kombinerte sin stilling som seniorforsker i SINTEF med privatpraksis som terapeut. Men all sin mangfoldige og tunge erfaring som psykolog var hun uvurderlig som prosjektmedarbeider og diskusjonspartner. Hun var ikke bare en meget kompetent kollega, men også en viktig bidragsyter i sosiale og faglige sammenhenger. .

Både i Oslo og i Trondheim har vi nå snakket om og minnes Haldis, med små historier, med vemod, men også med smil og glede. Det er trist og ikke lett å forstå at hun ikke er mer, men hun huskes med glede og takknemlighet. Kolleger trekker frem hennes vekt på å lytte til pasienters og brukeres erfaringer, men også til behandleres erfaringer og refleksjoner. Hun beskrives som den mest barnlige voksne, med et åpent, nysgjerrig og utforskende sinn. Tallknuser var hun ikke, men tallenes tale omsatte hun til tekst, som hun publiserte og gjorde tilgjengelig med ønske om debatt. Haldis var raus, varm, nær, direkte og omsorgsfull. Ikke selvfølgelige egenskaper å finne i et konkurrerende forskningsmiljø. Hun var en idealist, med en uendelig tro på at kunnskap nytter for å skape endring.

Haldis beskrives som sjarmerende distré, og den eneste vi vet om som passerte sikkerhetskontrollen på Gardermoen med en halvfyllt flaske Farris i hånden.

Heldige var vi kolleger som hadde gleden av å kjenne og arbeide sammen med Haldis, og øse av hennes omfattende erfaring, kunnskap og engasjement.

For tidligere kolleger og forskningssjefer:

Tonje Lossius Husum, Torleif Ruud, Sissel Steihaug, Britt Venner, Marian Ådnanes

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 56, nummer 2, 2019, side 131